

Kaikki eivät hae omaishoidon tukea ainoastaan rahan vuoksi

Omaishoitoa kehitettävä jatkuvasti ja tasavertaisesti

Maria Store
KOKKOLA

-koko 2000-luvun ajan omaishoidon tuki on ollut tärkeä puheenaihe ja painetta sen kehittämiseksi on ollut pitkään, toteaa omaishoitajien koulutuspäivillä Kokkolassa puhunut varatuomari **Jarkko Helminen**. Kun omaishoidon tuesta puhutaan, puhutaan usein vanhuksista, vaikka omaishoidon piiriin kuuluvat yhtäläillä myös esimerkiksi mielenterveyspotilaat. Kehitysvammaiset ja lapset. Syy, miksi vanhuksat ovat usein omaishoidon puheenaiheena, on Helmisen mukaan numeroissa.

- Vuonna 1977 Suomessa oli 171000 80 vuotta täyttäneitä. Vuonna 2010 heitä oli 229 000. Vuonna 2030 heitä tulee olemaan arviolta 401000. Ei ole vaikea arvata missä kuntien painopiste on ja tulee jatkossakin olemaan, eli vanhustenhuollossa, hän toteaa. Vuoden 2006 lakiuudistuksen tavoitteena oli muun muassa vahvistaa omaishoidon tuen asemaa osana kuntien avoimuuden palvelujärjestelmää sekä lisätä kuntalaisten yhdenvertaisuutta palvelujen saamisessa. Lakiuudistuksen tavoitteena oli myös lainsäädännön selkeyttäminen sekä hoitopalkkion suhteuttaminen oikein hoidon sitovuuteen ja vaativuuteen.

- Tavoitteet ovat toteutuneet suhteellisen hyvin, vaikka kehittämisen varaa on, Helminen toteaa. Helmisen mielestä on selvää, että kuntien tulisi panostaa omaishoidon tukeen.

- Sehän on kunnille taloudellisesti kannattavaa. Kunnat saavat paljon määrärahoja omaishoidon tukeen annetaan ja sen seurauksen omaishoitajien kohtelu eri kunnissa ei ole yhdenvertaista.

- Lakiuudistuksen yksi tavoite on yhdenvertaisuuden lisääminen ja se on jatkuva kehityksen kohde, Helminen toteaa.

- On huomattava, että kaikki eivät hae

Varatuomari Jarkko Helminen puhui omaishoidon tuen lainsäädännöstä omaishoitajien päivillä Kokkolassa.
KP/JUHA SALLINEN

omaishoidon tukea ainoastaan rahaan vuoksi. Tuki- ja lisäpalveluita olisi hyvä saada jo aikaisemmin, ennen kuin omaishoitosopimus tulee kysymykseen. Muuta kuten tänään kuulimme omaishoidon hoito- ja palvelusuunnitelma tehdään sopimuksen yhteydessä, kertoo Kokkolansuudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n TOIMIVA- ja AKTIVA hankkeiden projektipäällikkö **Kaarina Niemi**.

- Tuki ja lisäpalveluiden tulisi sitten jatkua omaishoitajuuksi tukevana palveluna, jotta kotona jaksetaan hoitaa pidempään ja arki sujuu mukavammin. Kokkolassa omaishoitajan vapaapäiviä ei saa jos ei ole omaishoitosopimusta kunnan kanssa. Usein omaishoitajat unohtavat huolehtia

itsestään.

-TOIMIVA –hankkeen tavoitteena on kannustaa omaishoitajia ylläpitämään omaa fyysistä ja psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. AKTIVA hankkeen kautta tuemme perheittä antamalla laajaa palveluohjausta ja neuvontaa. Molemmissa hankkeissa on vertaistuellisia ryhmiä, rekiä ja voimavaraleirejä, Niemi kertoo. Kunnat järjestivät omaishoitajille monenlaista virkistävää toimintaa.

- Leikkausten myötä ne ovat poistuneet, ja jos ei alan järjestöt järjestä tällaista toimintaa, ei sitä ole omaishoitajille tarjolla. Omaishoitajat kaipaivat tätä toden teolla. Se olisi

pieni huomionosoitus ja tunnustus heidän työlleen, toteaa Omaishoitajat ja Läheiset – liiton aluevastaava **Sari Havela**. Omaishoitajat ja Läheiset – liiton tavoitteena on, että tulevissa hallitusohjelmavalmistelussa otettaisiin huomioon omaishoitolaan parantaminen, omaishoitajien kuntoutuksen edistäminen sekä järjestöjen roolin vahvistaminen omaishoitajien tukemisessa.

- Sata-komitean ehdottamasta hoitotukien yhdistämisestä tulisi luopua ja omaishoitoa koskeva lainsäädäntö tulisi säätää erillisenä, Havela toteaa.

FAKTA

- omaistaan auttaa yli miljoona suomalaista, joista pääasiassa auttajia on noin 280 000
- Raskaita omaishoitotilanteita, joissa hoidettava olisi laitoshoidossa ilman omaishoitoa, on noin 60 000
- Lähes 60 prosenttia omaishoidon tuen saajista on eläkkeellä, noin 25 prosenttia työssä ja loput joko työttöminä tai virkavapaalla.
- Noin puolet hoitajista on puolisoita.
- Yli miljoonasta auttajasta 820 000 ei tiedosta olevansa omaishoitajia. Nämä omaishoitajat ovat usein etäomaishoitajia.

LÄHDE: Omaishoitajat ja Läheiset Liito

Polttava puheenaihe

omaishoitajien päivillä Kokkolassa puhunut varatuomari Jarkko Helminen toteaa, että omaishoidon tuki on ollut tärkeä puheenaihe koko 2000-luvun ajan ja painetta sen kehittämiseksi on ollut jo pitkään.

- Vuoden 2006 lakiuudistuksen tavoitteet ovat toteutuneet suhteellisen hyvin, mutta kehittämiseksi on aina varaa

KP/JUHA SALLINEN